

(המשך ממחזור 27)

בכלל של "הכל או לא-כלום" — והפי סידו את הכל. הם חוששים כי תגובה שלילית נמהרת תביא הפעם לתוצאה דור

מה. הרת'אסון. דרוש אומץ-לב רב מאד כדי להשמיע כיום דיעה זו בפומבי, ואף בשיחות פר-טיות. חמומי-המוח נתפוסים להגדיר כי "בוגד", כ"משתף-פועלה" (עם שילטון הכיבוש) וכסוכן-האויב כל מי שאינו מקי

בל את הקו הקיצוני ביותר. **כבר זאת נמצאו מנהיגים בעלי שיעור קומה, שהציגו כמעשיהם ובהתבטאויותיהם את הגישה ה-מפוכחת הזאת, והדברים לא נשי-ארו בני הד בתודעת הציבור.**

האנשים האמיצים

מי הם האנשים האחרונים? מה הם עשו בשבועיים האחרונים?

שבוע שעבר הזמין השגריר האמרי-קאי הנודד, אלפרד אתרסון, עשרים אי-שים מן הגדה ומעוה לשיחת-הידרוך. ראשי הציבור בגדה קראו להחרמת ה-פגישה הזאת, שבעצם קיומה הם ראו נסיון לחתור תחת מעמדו של אש"ף כי כתובת הבילעדית למשאומתן. בכל זאת הופיעו ששה מן המזומנים.

אנור א-נסייבה, מי שהיה שר-הביטחון הירדני, השגריר לירדן בלוג' דון, אישיות מרשימה, הנוטה למלך חוסיין ולמישטר האהשמי, אך שאינו מתנגד לה-קמת מדינה פלסטינית עצמאית.

ראשי-עיריית בית-לחם, אדי-אם פרייג, הנחשב כמקורב לירדן, אף כי הוא שומר גם על זיקה לאש"ף.

כמה אישים מעוה, שהתקרבו בשנים האחרונות לעמאן, אך לצד חסידי-ירדן אלה, בלטו שני אישים, הרחוקים מירדן:

עוזי שחארה, עורך-דין מרמאל-לה, מנהיג פלסטיני ותיק, האישיות הרא-שונה בגדה שיטאה אחרי מלחמת ששת-ה-הימים בקריאה גלויה להקמת מדינה פלסטינית עצמאית בגדה וברצועה. בת-פופה שהדבר היה פסול בעיני אש"ף, ירדן והקומוניסטים כאחד. שחארה ה-גד ב-1949 לסיפוח הגדה לירדן, היה אחד משלושת הנציגים הפלסטיניים שבאו כי-מגע עם נציגי ישראל בוועידת לואן בשנת 1949. הם הציגו הסכם ישראלי-פלסטיני.

נאפו נזאה, מרצה במיכללת ביר-אמריקאית שחור ארצה וגשא לאשה צעיר-זית (מדעי המדינה), פלסטיני בעל אזרחות רה יפה מאל-בירה, גם היא מרצה בביר-זית. השתתפותו של נזאל היא בעלת המשמעות הרבה ביותר, כי הוא מייצג דור פלסטיני חדש, חניך המערב, בעל השקפות לאומניות ברורות אך גם בעל גישה מפוכחת.

משום כך גרמה השתתפותו של נזאל לסערה. בוויכוח נרגש בביריות הטיחו בנגדו-ההסכמים האשמות אישיות ועל-בנות חמורים בפניו של נזאל. אך הקהל, שהיה כימעט פת-אחד נגד ההסכמים, ה-טיג בבירור משיטה זו של ויכוח, ונזאל ממשיך לכהן ולהטיף לדיעותיו במיכ-ללה, שהיא מיבצר הקומוניסטים בגדה. כדי להפגין נגד הפגישה עם אתרסון, קראו ראשי-העירייה לפגישה של כל רא-שי הציבור והרשויות המקומיות בגדה. בפגישה זו, שנערכה בבית-הנינא ליד ירושלים, נתקבלה החלטה חריפה נגד ה-הסכמים. עצם קיומה של פגישה זו מהווה כבר ביטוי לעידן החדש, כי עד כה אסר המיימל הצבאי הישראלי, במשך 11 שנים, את קיומן של פגישות פוליטיות כאלה, ואף הפעיל איסור זה הלכה למע-שה.

בפגישה התבלטו, בין אנשי-ההתנגדות הקיצוניים, כרים חלף, ראש עיריית רמאללה, ובסאם שכעה, עמיתו בשכם. בביריות התקיימה אסיפה גדולה של תלמידי כל שלוש המיכללות בגדה (ביר-זית, בית-לחם, חברון), וגם שם נתקבלה החלטה חריפה בנגנת ההסכמים.

ראשי-עיריית בית-לחם, אדי-אולם הוויכוח לא השתתק, כי שכם חתמו רבים על עצומה, שי-קראה לגישה מפוכחת יותר. יתכן

• שני האחרים: יחיא חמודה, לימים יו"ר אש"ף, לפני עראפאת; נימר אל-חוארי, לימים עורך-דין בנצרת.

כי בקרוב תחתם גם ברמאללה, העיר הקיצונית ביותר, עצומה דימיה.

איש אחד שתק — ולשתיקה זו היתה משמעות רבה. פאהד קוואסמה, ראש עיר-ריית חברון, האיש שהביס את השייך מר-חמד עלי אל-ג'עברי, שהה בחו"ל כאשר נחתמו ההסכמים. בניגוד לכרים חלף, ש-היה בחו"ל ונחפז לחזור, נשאר קוואס-מה בחו"ל. בכך נמנע מן הצורך להגיב על ההסכמים. היה זה רמז ברור לכך שגם הוא אינו סבור כי יש להיחפז בקבי-עת עמדה, ושכדאי לבדוק את הדברים ביתר יסודיות. רק השבוע חזר — ושתק.

מתחת לפני השטח

קיום כל הזרמים האלה מעמיד בס-פק את אחידות הזית-ההתנגדות. כפי שהיא נראית עתה.

אם המלך חוסיין, למשל, ישנה את עמדתו בעיקבות הבטחות שניתנו לו מפי האמריקאים, עלול להתהוות קרע בין חסי-דיו ובין הרוב, הנאמן לאש"ף, ויכוח כזה עלול להיות מר וחרף, ורבים חוששים מפני אפשרות זו.

שונה יהיה המצב אם אש"ף עצמו ישנה את עמדתו, לפחות למעשה. במיקרה ש-אש"ף יתן לאנשיו בגדה וברצועה את האור הירוק להשתלט על מוסדות השלי-טון העצמי, עשוי להיווצר קרע בין אש"ף ובין הקומוניסטים, ונאמני מוסקבה. בי-מיקרה זה יחרף גם הסיכסוך בין הנהגת אש"ף ובין קבוצות-השוליים הקיצוניות.

כל התהליכים האפשריים מושפעים, כמובן, מדעתו של הציבור בגדה וברצו-עה. זהו מאבק פנימי, הנערך בליבו של כל איש. הדבר תלוי בהבנת מיסמכי קמפ-דייוויד ובהסברתם, בראיית האלטר-נטיבות ובהתגברות על טראומות העבר. דים וסוכני המיימל הצבאי.

אם תגבר במרצת השבועות הקרובים, מתחת לפני השטח, הי-נטייה לבדוק מחדש את טיב הסיכויים הנוגזמים בהסכמים, ישי-פיט הדבר כמישרין או כעקיפין גם על הגורמים הפוליטיים, מעמאן ועד כירורת.

טרור?

שאזה אחרת היא אם עלולה ל-הופיע תופעה חדשה בגדה וברצו-עה: הטרור.

כמה מן האישים בגדה כבר מכיאים אפשרות זו כחשבון.

עד כה היה המאבק הפלסטיני חופשי, במידה הראויה לציון, ממעשי-אלימות פנימיים. ייתכן שפעלה בשטח זה ה-טראומה של המרדי הערבי של השנים 1936/39 ("המאורעות"), שבו חיסל המופ-תי מאות אנשי-ציבור מקרב יריבו, ובכך הנחית מהלומה גוראה על כושר-עמידתו של העם הפלסטיני בשנים המכריעות. תופעות כמו ה"סיוון" של ההגנה נגד אצ"ל ומעשים אחרים בעמים אחרים ש-לחמו למען חרותם, היו עד כה נדירות בין אירגוני אש"ף. גם גל הרציחות של החודשים האחרונים, שבו ניספו שוחרי-שולם כמו סעיד חאמא ועמיתו, אורגן על-ידי מוסדות-המודיעין של עיראק, ולא על-ידי גופים פלסטיניים אותנטיים.

במשך 11 שנות הכיבוש בגדה וברצועה, לא היו שם כימעט מעשי-אלימות של ער-בים נגד ערבים — ולא ביגלל עירנות מוסדות-הביטחון הישראליים דווקא. פעם, בראשית ימי הכיבוש, נפגע ביתו של ה"ר תאג' אל-פארוקי, שהטיף יחד עם שארקה להקמת מדינה פלסטינית עצמאית בגדה וברצועה. אולם היה זה מעשה בודד, שמניעו נשאר לוטים בערפל. (תאג' נפטר השבוע ונקבר ברמאללה — אחרי שהנהגת אש"ף קיבלה, למעשה, את גישתו.)

בזמן האחרון אירעו כמה מעשי-הרג באזור רמאללה. אולם כל הקורבנות היו אנשים שנחשבו כמשתתפי-פעולה קרובים של שילטון-הכיבוש, מוכרי-קרקעות ליהודי דים וסוכני המיימל הצבאי.

השאלה היא: האם עלולים אירגונים אלה לפעול עתה נגד אישים בגדה?

גם התשובה לשאלה זו תלויה עתה כתבונתו של העם הפלסטיני, העומד בפרשת-זרבים היסטורית.

תערוכת האמנות

החשובה ביותר

בשנים האחרונות

נפתחה השבוע

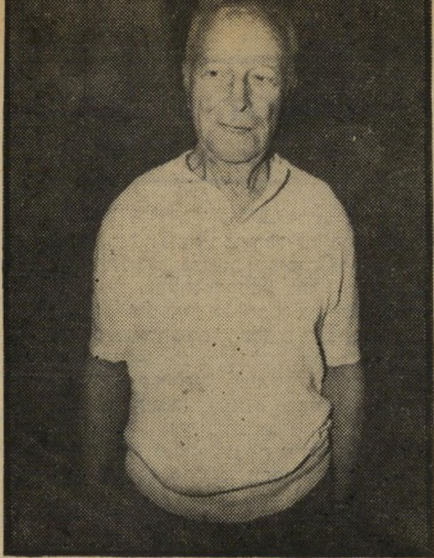
במוזיאון תל-אביב

מי שלא הבין עד כה את משמעות שלושת עיגולי המתכת החלודים שי-הציב הפסל הישראלי מנשה קדישמן כי-רחבת היכל התרבות בתל-אביב, עשוי לשנות את דעתו אם יבקר בתערוכת ה-אמנות הקונסטרוקטיווית שנפתחה כי-שבוע שעבר במוזיאון תל-אביב. שם י-ס-תבר לו שקדישמן תופס מקום של כבוד, יחד עם עוד שלושה אמנים ישראליים — יעקב אגם, שלמה קורן ויעקב אלחנני — ברשימה של 108 מגדולי האמנים של המאה, שיצירותיהם מוצגות בתערוכה זו.

שם הוא יוכל לגלות כי קדישמן, מט-פל ביצירתו בשאלות-יסוד הקשורות כי-קוטביות שבין אשליה ומציאות, טבע רי-טכנולוגיה, חללים חיוביים ושליליים, מאסה וחוסר-מישקל, אטימות ושקופות. שאיפתו של קדישמן להתעלם מאיכויות המאסה והתעניינותו בדרמטשמעויות תפי-סותיות, מוצאות ביטוי בפסלים מוגזמטא-ליים...

בזכות תפיסות אלה מוזכר שמו של קדישמן בעולם האמנות בנשימה אחת עם שמות כמו ואסילי קנדינסקי, פייט מונ-דריאן, פרנאן לז'ה, סול לויט ויוסף אלברס. המאחד אותם ואת חבריהם לתצו-רה הוא ההשתייכות לזרם הקונסטרוקט-יוויזם — זרם-על המאחד תחתיו את הא-ס-כולות החשובות ביותר של האמנות ה-מודרנית במאה העשרים.

162 היצירות המוצגות בתע, וכה מספ-קות לחובבי-האמנות הישראלי הודמנות

זריקת

יוסף זריק, הנחשב כי בחיר ציירי ישראל כי-יום, היה בין האמנים הישראליים שנכחו בטכס פתיחת תערוכת הקונסטרוקטיוויזם-טיס, בין האמנים שיצירותיהם מוצגות כי-תערוכה — גם ארבעה אמנים ישראליים.

מידה כזה ניראה אפסי, שום מוסד-אמנות ישראלי לא היה יכול לעמוד אפילו בתש-לום דמי-הביטוח בעולם העסקים ה-יצירות אלה, והמסתכמים בסכומים א-ס-טרונומיים.

רצה הגורל, ואחד ממנהלי חברת מק-רורי הוא משולם ריקליס, הישראלי-לשע-בר שטיפס כמטיאור בעולם העסקים ה-אמריקאי, ריקליס, שהוא אספן אמנות כשלעצמו, היה אחד הגורמים שדירבנו את הנהלת החברה להשקיע חלק מרווחיה ברכישת יצירות אמנות. לדיב-רן סיליה אשר, מנהלת האוסף והאוצרת שלו, הוחל ברכישת יצירות הפסלים לפני כשנש שנים. סיליה הקדישה מאו את זמנה לאיסוף שיטתי ועקבי של יצ-רות-אמנות, שרק מוזיאונים גדולים יכ-לים להרשות לעצמם לרכוש. האוסף נערם במחסנים ובכספות, ורק לפני כשנתיים הוצא חלק ממנו, המתרכז בתנועת הקו-ני-סטרוקטיוויזם, לתצוגה נודדת, בעידודו

האוצרת סיליה אשר היא אוצרת אית מקרורי, שהביאה מיליוני דולרים המוצגות עתה בתערוכת סיליה עצמה סיעה בעריכת התערוכה

נדירה, לחזות באוצרות אמנות ששוויים מיליוני דולרים רבים מאד. הגנוזים בדרך-כלל מעיני הציבור ושדומים להם נמצ-אים רק בטובים ובחשוכים שבמוזיאוני העולם, זוהי הזדמנות חד-פעמית לס-קור, בתערוכה אחת, את עבודותיהם של ענקי האמנות של המאה ה-20.

התערוכה, שתוצג במשך כשלושה חוד-שים, היא חלק מאוסף של 600 יצירות אמנות שנרכשו על-ידי חברת ההשקעות האמריקאית מקרורי. במשך שנתיים נדרו יצירות אלה בכל מוזיאוני אירופה, והס-כי כוי לייבא לארץ תערוכה רצינית בקנה-

מה זה רך, לבן וקשה

כפ הפתיחה של התערוכה היה מאורע ססגוני ומרשים. כל המי-ומה בעולם האמנות הישראלי וכל הסלתא-